

lüllettel jelöltünk ki 10 kutatóárkot, úgy, hogy az egységesen lefedje a beépíteni kívánt területet. A feltételezett római kori villa területét is több kutatóárok érintette.

Több régészeti korszak emlékeit figyeltük meg. A terület É-i és középső részén elszórta bronzkori leletek kerültek napvilágra. Két periódust tudunk elkülöníteni: az első a középső bronzkori dunántúli mészbetétes edények kultúrája, a másik egy késő bronzkori horizont. A terület É-i részén egy Árpád-kori kemencét bontottunk ki. Ezzel egykorúak lehetnek azok az Árpád-kori épületek és gödrök, amelyeket a terület középső részén találtunk. A IX. sz. kutatóárokból két földbe mélyített épület került elő, az egyiknek jó állapotban megmaradt a bazaltkövekből épített kemencéje.

A terület D-i részén két kutatóárokban találtunk római kori épületmaradványokat. A IX. sz. kutatóárokból egy római kori kőépület Ny-i szárnyának maradványait bontottuk ki. Az épület alapozását, és a felmenő falak indulását is jól megfigyelhettük. Az épület Ny-i helyiségének padlószintjét sikerült meghatározni. Falain kívül hat 4. századi kisbronz került elő. Az épület további részei a kutatóárkon kívül mind K-i mind É-i irányban folytatódtak. A X. sz. kutatóárok D-i részén egy másik római kori kőépület részletét tártuk fel, amely egy perisztíliumos típusú villa lehetett. Az épület D-i része zárt, valószínűleg több helyiségből áll, az É-i része egy középső részén nyitott udvar, melyet egy fal zár le. A D-i, zárt helyiségben egy bronzolvasztó kemencét találtunk, a pusztulási rétegből pedig két 4. századi bronzérme, és egy bronzphalera került elő. Az udvar területén 3 oszlop alapozását, az udvar É-i részén egy kővel kirakott falú kutat bontottunk ki. Sikerült megfigyelnünk mind az udvar, mind a D-i épülethatár római kori járósíntjét, valamint az épületen kívüli járósíntjét is. Ez a mai talajfelszíntől kb. 70–80 cm-el mélyebben található.

Munkatársak: dr. Redő Ferenc régész, Bek Tamás, Takács Tibor, Tóth Zoltán régésztechnikusok (MNM-NÖK), valamint dr. Fülöp Endre Norbert (KÖH).

EKE ISTVÁN

23. Bag, Peres (Árokalja)-dűlő (KÖH 25748)

(Pest megye) B, LT, Sza

2010 júliusában észleltem, hogy a tervezett Ipari és Kereskedelmi Park területén földmunkák folynak. A területen található a 18. sz. óta ismert, igen nagy kiterjedésű, több korszakot magába foglaló, rendkívül intenzív lelőhely.

A jelenlegi munkálatok során a lelőhely D-i részén, a Sallai utca előtt 5–6 m széles, 2–2,5 m mélyen bevágott utat építettek, amellyel jelentősen megbolygatták a lelőhelyet. Ettől Ny-ra, a vasúti pályatest mellett, a Sallai u. 9–12. sz. telkek hátsó része előtt, kb. 12×30 m nagyságú felületen a sárga altalajig letolták a humuszt. Ezen a felületen régészeti objektumok foltjai rajzolódtak ki, a felszínen őskori (hatvani kultúra, halomsíros

kultúra, kelta) és szarmata edények töredékei, csontok hevertek. Mindezen munkákról a területileg illetékes Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságát nem értesítették. A további pusztítás elkerülése érdekében a PMMI levélben kérte az Örökségvédelmi Hivatal és a bagyi jegyző sürgős intézkedését.

KÖVÁRI KLÁRA

24. Bag, Peres (KÖH 25748)

(Pest megye) U

Aszód város településszerkezeti tervének kötelező alátámasztó munkarészeként kulturális örökségvédelmi hatástanulmány készült. Mivel a szomszédos Bag határában nyilvántartott lelőhely részben Aszód közigazgatási területét is érinti, ezért a város régészeti értékeinek felsorolásánál ezt is számba kellett venni. A Czajlik Zoltán, majd Miklós Zsuzsa által is légi fotózott, nagy kiterjedésű régészeti lelőhely a Galga völgyének D-i oldalán emelkedő domb ártérbe benyúló lábánál, a 3. sz. műút bagyi kereszteződésének tágabb környezetében terül el. A 3. sz. út É–D, a Bag–Domony műút pedig K–Ny irányban szeli át a mezőgazdaságilag művelt lelőhely területét. A nyilvántartás adatai szerint a lelőhely nagyobb része Bag területére esik, de kisebb részt Aszód közigazgatási területére is átnyúlik. A szemle alkalmával a Domonyi út, a 3. sz. út és a Galga által bezárt háromszögben – ahol a térkép szivattyút, ill. a villanyvezeték elágazását jelzi – egy szántott parcellán embercsontokat és tenyérnyi újkőkori (lengyeli kultúra?) edénytöredékeket hozott felszínre az eke. A lelőhely többi részén a már learatott kukorica letaposott szárai akadályozták a régészeti megfigyelést.

TANKÓ KÁROLY

25. Baj határa

(Komárom–Esztergom megye) B, Rő, Á

A község területén eddig még nem volt régészeti terepbejárás, ezért célul tűztük ki a bejárható területeken elhelyezkedő lelőhelyek megismerését és beazonosítását. Mivel a község külterületének jelentős – főképp K-i – részét erdő fedi, ezért 2010. szeptemberben a községhatár Ny-i részén elhelyezkedő szántóföldeket vizsgáltuk, hagyományos terepbejárási módszerekkel. A községtől D-re két, a község és a hozzá tartozó szőlőhegy közti széles szántott területen több lelőhelyet találtunk.

Agostyáni út mente (KÖH 72331): Alacsony intenzitásban őskori oldaltöredékeket gyűjtöttünk.

Homoki-szőlő (KÖH 72329): Bolygatott bronzkori temető maradványai.

Keskeny-dűlő (KÖH 72327): Alacsony felszíni leletintenzitású római és kora Árpád-kori lelőhely.

Szőlők alja (KÖH 72335): Római és Árpád-kori töredékek által jelzett lelőhely.